

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 43

לאסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב מג

א. כל עדות שיש לאדם הנאה בה פסול להעיד לפיכך קרקע של שני שותפים ובא האחד להוציאה מתחת יד האחד לומר שאותו שמכרה להם גזלה ממנו אין שותפו מעיד לו עליה לפסול עידי המערער ואפילו על חלק השותף לא יועיל עדותו ⁶⁵ אא"כ סלק עצמו ממנה וקנו מידו ⁶⁶ שנתנו לשותף ואפילו לא סלק עצמו עד לאחר הערעור מהני. וצריך שיקבל עליו (השותף שהסתלק) שאם יבא בעל חוב ויטרפנה מיד השותף ישלם לו דמיה (שאל"כ נוגע בעדותו הוא דנוח לו שיטרוף בעל חובו ממנו שלא יקרא לזה רשע ולא ישלם) וצריך להתנות שאם יבא (מערער) לחטפה ממנו בטענות אחרות לומר שהיתה גזולה בידו וכיוצא בזה שאינו מקבל אחריות (שאל"כ בודאי נוגע בעדותו הוא שאם יטרוף המערער יחזור הלוקח עליו) וכו' ⁶⁷ (חו"מ לז,א).

ב. ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות ובא יהודה לערער על שמעון להוציאה מתחת ידו אין ראובן מעיד לו עליה אע"פ שאין ⁶⁸ עליו אחריות הרי הוא רוצה שתעמוד ביד שמעון כדי שיבא בעל חוב של ראובן ויטרפנה בחובו ולא יהיה לזה רשע ולא ישלם (שם, טו).

ג. בני העיר שנגנב ס"ת שלהם הואיל ולשמיעה (לשמוע קריאת התורה) הוא עשוי שא"א לאדם לסלק עצמו ממנו אין דנין בדייני אותה העיר ואין מביאים ראייה (בעדים) מאנשי אותה העיר וכן כל כיוצא בזה הגב וע"ל וכו' דבשיש להם ס"ת אחרת מותר וכו' (לז, יט).

ד. האומר תנו מנה (פי' משלי) לעניי עירי אין דנין בדייני אותה העיר ⁶⁹ ואין מביאים ראייה מאנשי אותה העיר בד"א כשהיו העניים סמוכים עליהם ופוסקים עליהם צדקה אפילו אמרו שנים מאותה העיר אנו ניתן הדבר הקצוב עלינו ונעיד אין שומעין להם שהנאה הוא להם שיתעשרו העניים האלו הואיל והם סמוכים על בני העיר ⁷⁰ וכן כל כיוצא בזה (לז, כ). ה. השותפין שומרי שכר הם (דכל אחד שומר חלק חבירו בשכר שגם חבירו ישמור חלקו, סמ"ע) שאם נגנב או נאבד מהשותפות ברשות אחד מהם חייב באחריותו בד"א בזמן שכל אחד מתעסק בשותפות זמן ידוע ונגנב לו בזמן שנתעסק בו [הגה ודוקא שהתנו כן מתחילה אבל אם אחד אינו מחוייב להתעסק רק עושה מנדבת לבו אינו חייב בשמירת השותפות ולא הוי רק כשומר חנם] (ובש"ך כתב דאפילו כש"ח לא הוי) אבל אם התחילו להתעסק ביחד אפילו אם אח"כ נתעסק בו כל אחד לבדו פטורים דשמירה בבעלים היא (קעו, ח).

ו. תנו רבנן מכר לו בית מכר לו שדה אין מעיד לו עליה מפני שאחריותו עליו (משמע פירושו שאין מעיד המוכר להעמיד בידי לוקח שהרי הלוקח חוזר וגובה מהמוכר ונמצא נוגע בעדותו) מכר לו פרה מכר לו טלית מעיד לו עליה מפני שאין אחריותו עליו. והקשו בגמרא מ"ש רישא ומ"ש סיפא פירושו אם מכר באחריות בין קרקע בין מטלטלין נמצא נוגע בעדותו, ואם לאו אינו נוגע בעדות בשניהם. ותירצו בב' אופנים, ואלו הם.

ז. א, מדובר בראובן שגזל טלית או שדה משמעון (וכו') אם מכר ראובן השדה הגזולה או ⁷¹ הורשה ללוי ובא יהודה לערער על לוי אין שמעון מעיד שאינה של יהודה (שהרי שמעון רוצה להעמיד שדה זו בידו מפני שאפשר שנוח לו להוציאה מיד לוי יותר מלהוציאה מיד יהודה, שו"ע שם לעיל מינה. ואם מכר הטלית הגזולה ללוי ונתייאש שמעון ממנה ובא יהודה

⁶⁵ כיון שלא חלקו עדיין (וחלקו אינו מסויים בקרקע) ומה שישאר לשותף יחזיר ויחלוק עמו אבל אם חלקו כבר מועיל עדותו וכו' (מפרשים).

⁶⁶ כתב הסמ"ע דבעינן שיפרשו בהקנין שסילק נפשו מגוף חלק שדהו שיש לו בשותפות דאל"כ אכתי איכא למימר מדין ודברים סילק נפשו ולא מגוף השדה (בה"ט).

⁶⁷ אבל אם אין המערער טוען אלא חלק השותף בלבד כגון שטוען שמכרה לו השותף יכול להעיד לו שאז אינו נוגע בעדות כלל (ש"ע שם).

⁶⁸ פירוש וכ"ש אם יש עליו אחריות שאם יטרפנה בטענת גזולה שבודאי נוגע בעדותו הוא. אבל אם יש לו אחריות של בע"ח אינו נוגע דמה לי לזה רשע כלפי בע"ח מה לי כלפי הלוקח שחוזר עליו וכו"ל באות א' ובגמ' לקמן מה. ורשב"ם כאן.

⁶⁹ בגמ' פריך שיסתלקו הדיינים מחלקים וידונו ותירצו כגון שהמנה ניתן לס"ת שהכל עניים אצלו וצריכים לשמוע. ועוד תירצו לעולם לעניים וכשאין דבר קצוב מוטל על בני העיר שא"א להסתלק מהמוטל עליהם (על הדיינים) ועוד תירצו אפילו בדבר קצוב יש להם ריוח שרווח לעניים.

⁷⁰ פירשב"ם שאם יתעשרו אין טעם שיתנו להם הדיינים חלקם.

⁷¹ ולקמן בדף מד דוחה הגמרא אוקימתא זו מה"טדא"כ אמאי תני שמכר ולא קתני שהוריש. ועוד מקשו דהול"ל מפני שחוזרת לו (ולא שאחריותו עליו). ומ"מ הדין דין אמת.

לערער (על לוי) אם מת ראובן שמעון מעיד עליה שאינה של יהודה שהרי אין טלית זו חוזרת לשמעון לעולם שכבר קנאה הלוקח ביאוש ושינוי רשות וכבר מת ראובן הגזלן ואין לו ממני ליטול דמיה. (חו"מ לט, יז).

ח. הגה וכל זה ששמעון לא בא להעיד רק שהשדה או הטלית אינו של יהודה אבל אם בא להעיד שהוא של ראובן בכל ענין יכול להעיד שכיון שהודה על הדבר שהוא של ראובן שוב אינו יכול לערער עליו ולומר שהוא שלו ואינו נוגע בעדות (שם).

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés

www.dafhayomi.fr - +33 6 14 55 78 08 - Sponsorisez le Daf Panorama - Info@dafhayomi.fr

Refouah Chelema Sarah Bat Kamar

www.ohavei-torateha.com